

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी माध्यन्दिन संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Maadhyandina Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ପଞ୍ଜିର ଅପ୍ୟାୟ

॥ ଅଥଃ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଅଗ୍ନେସ୍ତନ୍ନରସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ସୋମସ୍ୟ ତନ୍ନରସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ଓତିଥେରାତିଥ୍ୟମସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା
ଶ୍ୟାମାୟ ତ୍ୱା ସୋମତୃତେ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱାଃଶ୍ମୟେ ତ୍ୱା ରାୟସ୍ତୋଷଦେ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ୱା ॥ ୧ ॥

ଅଗ୍ନେର୍ଜନିତ୍ରମସି ବୃଷଣୌ ସ୍ତ ଉର୍ବଶ୍ୟସ୍ୟାୟୁରସି ପୁରୁରବା ଅସି ।
ଗାୟତ୍ରେଣ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ମହାମି ତ୍ରେଷୁଭେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ମହାମି ଜାଗତେନ ତ୍ୱା ଛନ୍ଦସା ମହାମି ॥ ୨ ॥

ଭବତଂ ନଃ ସମନସୌ ସତେତସାବରେପସୌ ।
ମା ଯୁକ୍ତିଃ ହିଃସିଷ୍ଠଂ ମା ଯୁକ୍ତିପତିଂ ଜାତବେଦସୌ ଶିବୌ ଭବତମଦ୍ୟ ନଃ ॥ ୩ ॥

ଅଗ୍ନାବଗ୍ନିଶ୍ଚରତି ପ୍ରବିଷ୍ଠ ରକ୍ଷାଶାଂ ପୁତ୍ରୋ ଅଭିଶସ୍ତିପାବା ।
ସ ନଃ ସ୍ୟୋନଃ ସୁୟଜା ଯଜେହ ଦେବେଭ୍ୟୋ ହବ୍ୟଃ ସଦମପ୍ରୟୁକ୍ତହସ୍ତାହା ॥ ୪ ॥

ଆପତୟେ ତ୍ୱା ପରିପତୟେ ଗୃହ୍ଣାମି ତନ୍ନୁନପ୍ତେ ଶାକ୍ତ୍ରାୟ ଶକ୍ତ୍ରନ ଓଜିଷ୍ଠାୟ ।
ଅନାଧୃଷ୍ଟମସ୍ୟାନାଧୃଷ୍ୟଂ ଦେବାନାମୋଜୋଽନଭିଶସ୍ତ୍ୟଭିଶସ୍ତିପା ଅନଭିଶସ୍ତେନ୍ୟମଞ୍ଜସା
ସତ୍ୟମୁପଗେଷଃ ସ୍ଥିତେ ମା ଧାଃ ॥ ୫ ॥

ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପାସ୍ତେ ବ୍ରତପା ଯା ତବ ତନ୍ନୁରିୟଃ ସା ମୟି ଯୋ ମମ ତନ୍ନୁରେଷା ସା ହୃୟି ।
ସହ ନୌ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତାନ୍ୟନ୍ନୁ ମେ ଦୀକ୍ଷାଂ ଦୀକ୍ଷାପତିର୍ମନ୍ୟତାମନ୍ନୁ ତପସ୍ତପସ୍ତତିଃ ॥ ୬ ॥

ଅଧଶୁରଃଶୁଷ୍ଠେ ଦେବ ସୋମାପ୍ୟାୟତାମିନ୍ଦ୍ରାୟୈକଧନବିଦେ ।
ଆ ତୁଭ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ୟାୟତାମା ତୁମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପ୍ୟାୟସ୍ତୁ ।
ଆ ପ୍ୟାୟସ୍ତାସ୍ତାହସଖୀହସନ୍ୟା ମେଧୟା ସ୍ୱସ୍ତି ତେ ଦେବ ସୋମ ସୁତ୍ୟାମଶୀୟ ।
ଏଷ୍ଟା ରାୟଃ ପ୍ରେଷେ ଭଗାୟ ଋତମୃତବାଦିଭ୍ୟୋ ନମୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାନ୍ ॥ ୭ ॥

ୟା ତେ ଅଗ୍ନେଃକ୍ଷୟା ତନୂର୍ବର୍ଷିଷ୍ଠା ଗହ୍ମରେଷ୍ଠା ।
 ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଘ୍ନେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀସ୍ତାହା ।
 ଯା ତେ ଅଗ୍ନେ ରଜଃଶୟା ତନୂର୍ବର୍ଷିଷ୍ଠା ଗହ୍ମରେଷ୍ଠା ।
 ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଘ୍ନେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀସ୍ତାହା ।
 ଯା ତେ ଅଗ୍ନେ ହରିଶୟା ତନୂର୍ବର୍ଷିଷ୍ଠା ଗହ୍ମରେଷ୍ଠା ।
 ଉଗ୍ରଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀଘ୍ନେଷଂ ବଚୋ ଅପାବଧୀସ୍ତାହା ॥ ୮ ॥

ତପ୍ତାୟନୀ ମେଃସି ବିଭାୟନୀ ମେଃସ୍ୟବତାନ୍ନା ନାଧିତାଦବତାନ୍ନା ବ୍ୟଧିତାତ୍ ।
 ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ ନାମା ଶ୍ରେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ଯୋଃସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁତ୍ରେନାଧୃଷ୍ଠଂ
 ନାମ ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ବା ଦଧେ ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ ନାମା ଶ୍ରେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ଯୋ
 ଦ୍ବିତୀୟସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁତ୍ରେନାଧୃଷ୍ଠଂ ନାମ ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ବା ଦଧେ ବିଦେଦଗ୍ନିର୍ନଭୋ
 ନାମା ଶ୍ରେ ଅଙ୍ଗିର ଆୟୁନା ନାମ୍ନେହି ଯସ୍ତୃତୀୟସ୍ୟାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମସି ଯୁତ୍ରେନାଧୃଷ୍ଠଂ ନାମ
 ଯଜ୍ଞିୟଂ ତେନ ତ୍ବା ଦଧେ । ଅନୁ ତ୍ବା ଦେବବୀତୟେ ॥ ୯ ॥

ସିଂହ୍ୟସି ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃ କଳ୍ପସ୍ତୁ ସିଂହ୍ୟସି ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃଶୁଭସ୍ତୁ ସିଂହ୍ୟସି
 ସପତ୍ନସାହୀ ଦେବେଭ୍ୟଃ ଶୁଭସ୍ତୁ ॥ ୧୦ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରଘୋଷସ୍ତ୍ବା ବସୁଭିଃ ପୁରସ୍ତାପାତୁ ପ୍ରଚେତାସ୍ତ୍ବା ରୁଦ୍ରିଃ ପଶ୍ଟାପାତୁ ମନୋଜବାସ୍ତ୍ବା
 ପିତୃଭିର୍ଦକ୍ଷିଣତଃ ପାତୁ ବିଶ୍ବକର୍ମା ଦ୍ବାଃଃଦିତ୍ୟୋରୁତ୍ତରତଃ ପାତ୍ବିଦମହଂ ତପ୍ତଂ ବାର୍ବହିଧୀଂ ଯଜ୍ଞାନ୍ନିଃ
 ସୃଜାମି ॥ ୧୧ ॥

ସିଂହ୍ୟସି ସ୍ତାହା ସିଂହ୍ୟସ୍ୟାଦିତ୍ୟବନିଃ ସ୍ତାହା ସିଂହ୍ୟସି ବ୍ରହ୍ମବନିଃ କ୍ଷତ୍ରବନିଃ ସ୍ତାହା ସିଂହ୍ୟସି
 ସୁପ୍ରଜାବନୀ ରାୟସ୍ତୋଷବନିଃ ସ୍ତାହା ସିଂହ୍ୟସ୍ୟାବହ ଦେବାନ୍ ଯଜମାନାୟ ସ୍ତାହା ଭୂତେଭ୍ୟସ୍ତ୍ବା ॥ ୧୨ ॥

ଧୂବୋଃସି ପୃଥିବୀଂ ଦୃଷହ ଧୂବକ୍ଷିଦସ୍ୟାତ୍ବରିକ୍ଷଂ ଦୃଷହାରୁ୍ୟତକ୍ଷିଦସି ଦିବଂ ଦୃଷହାଗ୍ନେଃ
 ପୁରୀଷମସି ॥ ୧୩ ॥

ଯୁକ୍ତିତେ ମନ ଉତ ଯୁକ୍ତିତେ ଧିୟୋ ବିପ୍ରା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବୃହତୋ ବିପଶ୍ଚିତଃ ।
ବି ହୋତ୍ରା ଦଧେ ବୟୁନାବିଦେକ ଇନ୍ଦ୍ରହୀ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ପରିଷ୍ପତିଃ ସ୍ବାହା ॥ ୧୪ ॥

ଇଦଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ବି ଚକ୍ରମେ ତ୍ରେଧା ନି ଦଧେ ପଦମ୍ ।
ସମୁଦ୍ରମସ୍ୟ ପାଞ୍ଚସୁରେ ସ୍ବାହା ॥ ୧୫ ॥

ଇରାବତୀ ଧେନୁମତୀ ହି ଭୂତଞ୍ଚ ସୁୟବସିନୀ ମନବେ ଦଶସ୍ୟା ।
ବ୍ୟସ୍ନତ୍ନା ରୋଦସୀ ବିଷ୍ଣୁବେତେ ଦାଧର୍ଥ ପୃଥିବୀମଭିତୋ ମୟୂଷୈଃ ସ୍ବାହା ॥ ୧୬ ॥

ଦେବଶୁତୌ ଦେବେଷ୍ଟା ଘୋଷତଂ ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରେତମଧୂରଂ କଳ୍ପୟନ୍ତୀ ଉର୍ଧ୍ବଂ ଯୁଜ୍ଞଂ ନୟତଂ ମା
ଜିହ୍ବରତମ୍ ।
ସ୍ବଂ ଗୋଷ୍ଠମା ବଦତଂ ଦେବୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋ ଆୟୁର୍ମା ନିର୍ବାଦିଷ୍ଠଂ ପ୍ରଜାଂ ମା ନିର୍ବାଦିଷ୍ଠମତ୍ର ରମେଥାଂ
ବର୍ଷନ୍ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ॥ ୧୭ ॥

ବିଷ୍ଣୋର୍ନୃକଂ ବୀର୍ଯ୍ୟାଣି ପ୍ର ବୋଚଂ ଯଃ ପାର୍ଯ୍ୟବାନି ବିମମେ ରଜାଞ୍ଚସି ।
ୟୋ ଅସ୍ନଭାୟଦୁଃଖରଞ୍ଚ ସଧସ୍ତଂ ବିଚକ୍ରମାଣସ୍ତେଧୋରୁଗାୟୋ ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ବା ॥ ୧୮ ॥

ଦିବୋ ବା ବିଷ୍ଣୁ ଉତ ବା ପୃଥିବ୍ୟା ମହୋ ବା ବିଷ୍ଣୁ ଉରୋରନ୍ତରିକ୍ଷାତ୍ ।
ଉଭା ହି ହସ୍ତା ବସୁନା ପୃଣସ୍ତା ପ୍ର ଯଜ୍ଞ ଦକ୍ଷିଣାଦୋତ ସବ୍ୟାଦ୍ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ବା ॥ ୧୯ ॥

ପ୍ର ତଦ୍ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ତବତେ ବୀର୍ଯ୍ୟେଣ ମୃଗୋ ନ ଭୀମଃ କୁତରୋ ଗିରିଷ୍ଠାଃ ।
ୟସ୍ୟୋରୁଷ୍ଠ ତ୍ରିଷ୍ଠ ବିକ୍ରମଶେଷ୍ଠପିକ୍ଷିୟନ୍ତି ଭୁବନାନି ବିଶ୍ବା ॥ ୨୦ ॥

ବିଷ୍ଣୋ ରରାଟମସି ବିଷ୍ଣୋଃ ଶୂପ୍ତେ ସ୍ଥୋ ବିଷ୍ଣୋଃ ସ୍ୟୁରସି ବିଷ୍ଣୋର୍ଧୁବୋଽସି ।
ବୈଷ୍ଣବମସି ବିଷ୍ଣୁବେ ତ୍ବା ॥ ୨୧ ॥

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ବା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।
ଆ ଦଦେ ନାର୍ଯ୍ୟସୀଦମହଃ ରକ୍ଷସାଂ ଗ୍ରୀବା ଅପି କୃତ୍ତାମି ।
ବୃହନ୍ନସି ବୃହଦ୍ରବା ବୃହତୀମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବାଚଂ ବଦ ॥ ୨୨ ॥

ରକ୍ଷୋହଣଂ ବଲଗହନଂ ବୈଷ୍ଣବୀ ମିଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁକ୍ତିରାମି ଯଂ ମେ ନିଷ୍ଠ୍ୟା ଯମମାତ୍ୟା
ନିତଖାନେଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁକ୍ତିରାମି ଯଂ ମେ ସମାନୋ ଯମସମାନୋ ନିତଖାନେଦମହଂ ତଂ
ବଲଗମୁକ୍ତିରାମି ଯଂ ମେ ସବନ୍ଧୁର୍ଯମସବନ୍ଧୁର୍ନିତଖାନେଦମହଂ ତଂ ବଲଗମୁକ୍ତିରାମି ଯଂ ମେ
ସଜାତୋ ଯମସଜାତୋ ନିତଖାନୋକ୍ତ୍ୟାଂ କିରାମି ॥ ୨୩ ॥

ସ୍ୱରାତସି ସପତ୍ନହା ସତ୍ରରାତସ୍ୟଭିମାତିହା ଜନରାତସି ରକ୍ଷୋହା ସର୍ବରାତସ୍ୟମିତ୍ରହା ॥ ୨୪ ॥

ରକ୍ଷୋହଣୋ ବୋ ବଲଗହନଃ ପ୍ରୋକ୍ଷାମି ବୈଷ୍ଣବାନ୍ ରକ୍ଷୋହଣୋ ବୋ ବଲଗହନୋଽବନୟାମି
ବୈଷ୍ଣବାନ୍ ରକ୍ଷୋହଣୋ ବୋ ବଲଗହନୋଽବସ୍ତୁଣାମି ବୈଷ୍ଣବାନ୍ ରକ୍ଷୋହଣୌ ବାଂ
ବଲଗହନା ଉପ ଦଧାମି ବୈଷ୍ଣବୀ ରକ୍ଷୋହଣୌ ବାଂ ବଲଗହନୌ ପର୍ଯ୍ୟୁହାମି ବୈଷ୍ଣବୀ
ବୈଷ୍ଣବମସି ବୈଷ୍ଣବା ସ୍ତ ॥ ୨୫ ॥

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ବା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।
ଆ ଦଦେ ନାର୍ଯ୍ୟସୀଦମହଃ ରକ୍ଷସାଂ ଗ୍ରୀବା ଅପି କୃତ୍ତାମି ।
ୟବୋଽସି ଯବୟାସ୍ତୁଦ୍ୱେଷୋ ଯବୟାରାତୀର୍ଦିବେ ତ୍ୱାଂକ୍ତରିକ୍ଷାୟ ତ୍ବା ପୃଥିବ୍ୟେ ତ୍ବା ଶୁକ୍ତାଂଲୋକାଃ
ପିତୃଷଦନାଃ ପିତୃଷଦନମସି ॥ ୨୬ ॥

ଉଦିବଃ ସ୍ତଭାନାକ୍ତରିକ୍ଷଂ ପୃଣ ଦୃଃହସ୍ତ ପୃଥିବ୍ୟାମ୍ ଦ୍ୟୁତାନାସ୍ତା ମାରୁତୋ ମିନୋତୁ
ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ପୁରୋ ଧର୍ମଣା ।
ବ୍ରହ୍ମବନି ତ୍ବା କ୍ଷତ୍ରବନି ରାୟସ୍ତୋଷବନି ପର୍ଯ୍ୟୁହାମି ।
ବ୍ରହ୍ମ ଦୃଃହ କ୍ଷତ୍ରଂ ଦୃଃହାୟୁର୍ଦୃଃହ ପ୍ରଜାଂ ଦୃଃହ ॥ ୨୭ ॥

ଧୁବାସି ଧୁବୋଃୟଂ ଯଜମାନୋଽସ୍ମିନ୍ନାୟତନେ ପ୍ରଜୟା ପଶୁଭିର୍ଭୟାତ୍ ।
ଘୃତେନ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପୂର୍ଯ୍ୟୋଥାମିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଛଦିରସି ବିଶ୍ବଜନସ୍ୟ ଛାୟା ॥ ୨୮ ॥

ପରି ତ୍ବା ଗିର୍ବଣୋ ଗିର ଇମା ଭବନ୍ତୁ ବିଶ୍ବତଃ । ବୃଜାୟୁମନ୍ତୁ ବୃଜୟୋ ଭୃଷ୍ଣା ଭବନ୍ତୁ ଭୃଷ୍ଣୟଃ ॥୨୯॥

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସ୍ୟୁରସୀନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଧୁବୋଽସି ।
ଏନ୍ଦ୍ରମସି ବୈଶ୍ବଦେବମସି ॥ ୩୦ ॥

ବିଭୂରସି ପ୍ରବାହଣୋ ବହିରସି ହବ୍ୟବାହନଃ ।
ଶ୍ବାତ୍ରୋଽସି ପ୍ରତେତାସୁଥୋଽସି ବିଶ୍ବବେଦାଃ ॥ ୩୧ ॥

ଉଶିଗସି କବିରଘାରିରସି ବମ୍ବୁରିରବସ୍ୟୁରସି ଦୁବସ୍ବାତ୍ଞ୍ଜୁନ୍ୟୁରସି ମାର୍ଜାଲୀୟଃ ସମ୍ରାତସି
କୃଶାନ୍ତୁଃ ପରିଷଦ୍ୟୋଽସି ପବମାନୋ ନଭୋଽସି ପ୍ରତକ୍ତା ମୃଷ୍ଟୋଽସି ହବ୍ୟସୁଦନ ଋତଧାମାଽସି
ସୂର୍ଯ୍ୟୋତିଃ ॥ ୩୨ ॥

ସମୁଦ୍ରୋଽସି ବିଶ୍ବବ୍ୟତା ଅଜୋଽସ୍ୟେକପାଦହିରସି ବୁଧ୍ୟୋ ବାଗସ୍ୟୈନ୍ଦ୍ରମସି ସଦୋଽସ୍ୟୁତସ୍ୟ
ଦ୍ବାରୌ ମା ମା ସନତାପ୍ରମଧୁନାମଧୁପତେ ପ୍ର ମା ତିର ସ୍ବସ୍ତି ମେଽସ୍ମିନ୍ ପଥି ଦେବୟାନେ ଭୂୟାତ୍
॥ ୩୩ ॥

ମିତ୍ରସ୍ୟ ମା ତକ୍ଷୁଷେକ୍ଷଧୁମଗ୍ନୟଃ ସଗରାଃ ସଗରା ସ୍ଥ ସଗରେଶ ନାମ୍ନା ରୌଦ୍ରେଶାନୀକେନ ପାତ
ମାଂଗ୍ନୟଃ ପିପୃତ ମାଂଗ୍ନୟୋ ଗୋପାୟତ ମା ନମୋ ବୋଽସ୍ତୁ ମା ମା ହିଂସିଷ୍ଠ ॥ ୩୪ ॥

ଜ୍ୟୋତିରସି ବିଶ୍ବରୂପଂ ବିଶ୍ବେଷାଂ ଦେବାନାଃ ସମିତ୍ ।
ତ୍ବଂ ସୋମ ତନୁକୃଦ୍-ଭ୍ୟୋ ଦୈଷୋଭ୍ୟୋଽନ୍ୟକୃତେଭ୍ୟ ଉରୁ ଯଜ୍ଞାସି ବରୂଥଂ ସ୍ବାହା ଭୃଷାଣୋ
ଅପୁରାଜ୍ୟସ୍ୟ ବେତୁ ସ୍ବାହା ॥ ୩୫ ॥

ଅଗ୍ନେ ନୟ ସୁପଥା ରାୟେ ଅସ୍ଥାନିଶ୍ଚାନି ଦେବ ବୟନାନି ବିଦ୍ଵାନ୍ ।
ୟୋଧ୍ୟାସ୍ତୁରାଗମେନୋ ଭୂୟିଷାଂ ତେ ନମ ଉକ୍ତିଂ ବିଧେମ ॥ ୩୬ ॥

ଅୟଂ ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ବିବସ୍ତୁଶୋଭୟଂ ମୃଧଃ ପୁର ଏତୁ ପ୍ରଭିନ୍ନ ।
ଅୟଂ ବାଜାଞ୍ଜୟତୁ ବାଜସାତାବୟଃ ଶତ୍ରୁଞ୍ଜୟତୁ ଜର୍ତ୍ତୁଷାଶଃ ସ୍ଵାହା ॥ ୩୭ ॥

ଉରୁ ବିଷ୍ଣୋ ବି କ୍ରମସ୍ତୋରୁ କ୍ଷୟାୟ ନୟାଧି ।
ଘୃତଂ ଘୃତୟୋନେ ପିବ ପ୍ରପ୍ର ଯଜ୍ଞପତିଂ ତିର ସ୍ଵାହା ॥ ୩୮ ॥

ଦେବ ସବିତରେଷ ତେ ସୋମସ୍ତଃ ରକ୍ଷସ୍ଵ ମା ତ୍ଵା ଦଭନ୍ ।
ଏତଦ୍ଵଂ ଦେବ ସୋମ ଦେବୋ ଦେବାଂଃ ଉପାଗା ଇଦମହଂ ମନୁଷ୍ୟାନ୍ସହ ରାୟସ୍ତୋଷେଶ ସ୍ଵାହା
ନିର୍ବରୁଣସ୍ୟ ପାଶାନୁତ୍ୟେ ॥ ୩୯ ॥

ଅଗ୍ନେ ବ୍ରତପାସ୍ତେ ବ୍ରତପା ଯା ତବ ତନୁର୍ମୟତୁଦେଷା ସା ତ୍ଵୟି ଯୋ
ମମ ତନୁସ୍ତୁୟତୁଦିୟଃ ସା ମୟି ।
ୟଥାୟଥଂ ନୌ ବ୍ରତପତେ ବ୍ରତାନ୍ୟନ୍ତୁ ମେ ଦୀକ୍ଷାଂ ଦୀକ୍ଷାପତିରମଧସ୍ତାନୁ ତପସ୍ତପସ୍ଵତିଃ ॥ ୪୦ ॥

ଉରୁ ବିଷ୍ଣୋ ବି କ୍ରମସ୍ତୋରୁ କ୍ଷୟାୟ ନୟାଧି ।
ଘୃତଂ ଘୃତୟୋନେ ପିବ ପ୍ରପ୍ର ଯଜ୍ଞପତିଂ ତିର ସ୍ଵାହା ॥ ୪୧ ॥

ଅତ୍ୟନ୍ୟାଃ ଅଗାଂ ନାନ୍ୟାଃ ଉପାଗାମର୍ବାକ୍ ତ୍ଵା ପରେଭ୍ୟୋଽବିଦଂ ପରୋଽବରେଭ୍ୟଃ ।
ତଂ ତ୍ଵା ଭୁଷାମହେ ଦେବ ବନସ୍ତତେ ଦେବୟଜ୍ୟାୟୈ ଦେବାସ୍ତା ଦେବୟଜ୍ୟାୟୈ ଭୁଷନ୍ତାଂ
ବିଷ୍ଟବେ ତ୍ଵା ।
ଓଷଧେ ତ୍ରାୟସ୍ତ ସ୍ଵଧିତେ ମୈନଧଃ ହିଧସୀଃ ॥ ୪୨ ॥

ଦ୍ୟାଂ ମା ଲେଖୀରକ୍ତରିକ୍ଷଂ ମା ହିଂସ୍ରୀଃ ପୃଥିବ୍ୟା ସମ୍ଭବ ।
ଅୟଂ ହି ତ୍ବା ସ୍ୱପିତିସ୍ତେତିଜାନଃ ପ୍ରଣିନାୟ ମହତେ ସୌଭଗାୟ ।
ଅତସ୍ତୁଂ ଦେବ ବନୟତେ ଶତବଲ୍-ଶୋ ବି ରୋହ ସହସ୍ରବଲ୍-ଶା ବି ବୟଂ ରୁହେମ ॥ ୪୩ ॥

ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ

॥ ଋଷିଃ ॥

୧-୧୩ - ଗୌତମଃ । ୧୪ - ଶ୍ୟାବାଶ୍ୱଃ । ୧୫ - ମେଧାତିଥିଃ । ୧୬-୧୭ - ବସିଷ୍ଠଃ ।
୧୮-୨୮ - ଔତଥ୍ୟ ଦୀର୍ଘତମାଃ । ୨୯-୩୪ - ମଧୁଚ୍ଛଦାଃ । ୩୫ - ମଧୁଚ୍ଛଦାଃ, କ୍ରତୁଃ ଭାର୍ଗବଃ ।
୩୬-୪୩ - ଅଗସ୍ତ୍ୟଃ ॥

॥ ଦେବତା ॥

୧, ୧୫-୧୬, ୧୮-୧୯, ୨୫, ୩୮, ୪୧ - ବିଷ୍ଣୁଃ । ୨ - ଶକଳ, ଦର୍ଭତରୁଣ, ଲିଂଗୋକ୍ତଃ, ଅଗ୍ନିଃ ।
୩-୪ - ନିର୍ମଥ୍ୟ-ଆହବନୀୟ ଅଗ୍ନିଃ । ୫ - ବାୟୁଃ, ଆଜ୍ୟଃ । ୬, ୮, ୩୬-୩୭, ୪୦ - ଅଗ୍ନିଃ ।
୭ - ଲିଂଗୋକ୍ତଃ, ସୋମଃ । ୯ - ପୃଥିବୀଃ, ଅଗ୍ନିଃ, ଲିଂଗୋକ୍ତଃ । ୧୦ - ବେଦିଃ ।
୧୧ - ଉତ୍ତରବେଦିଃ, ଆପଃ । ୧୨ - ବାକ୍, ସୁକ୍ । ୧୩ - ପରିଧୟଃ, ଗୁଲ୍ମୁକ୍ତାଦୟଃ ସଂଭାରାଃ ।
୧୪ - ସବିତା । ୧୬ - ଅକ୍ଷଧୂରୀ, ହବିର୍ଧାନ । ୨୨ - ସବିତା, ଅଗ୍ନିଃ, ରକ୍ଷୋଘ୍ନମ୍, ଉପରବାଃ ।
୨୩ - ଉପରବାଃ, ଲିଂଗୋକ୍ତଃ । ୨୪ - ଉପରବାଃ । ୨୬ - ସବିତା, ଅଗ୍ନିଃ, ଯବଃ, ଔଦୁମ୍ବର,
ପିତରଃ । ୨୭ - ଔଦୁମ୍ବରୀ । ୨୮ - ଔଦୁମ୍ବରୀ, ଦ୍ୟାବା-ପୃଥିବୀ, ଇନ୍ଦ୍ରଃ । ୨୯ - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ।
୩୦ - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ବିଶ୍ୱେଦେବାଃ । ୩୧ - ପିଷ୍ଟ୍ୟ-ଅଗ୍ନିଃ । ୩୨ - ପିଷ୍ଟ୍ୟ-ଅଗ୍ନିଃ, ଆହବନୀୟଃ,
ବହିଷ୍ଟବମାନ-ଦେଶଃ, ଚାତ୍ୱାଲଃ, ଶାମିତ୍ରଃ, ଔଦୁମ୍ବରୀ । ୩୩ - ବ୍ରହ୍ମାସନମ୍, ଶାଲାଦ୍ୱାରଃ,

ପ୍ରଜାହିତଃ, ସଦଃ, ଦ୍ଵାରଃ, ସୁର୍ଯ୍ୟଃ । ୩୪ - ଋତ୍ଵିକ୍ଷଣଃ, ପିଷ୍ଠୁ । ୩୫ - ବିଶ୍ଵେଦେବାଃ, ସୋମଃ, ଅପୁଃ । ୩୯ - ସବିତା, ସୋମଃ, ଲିଂଗୋକ୍ତଃ । ୪୨ - ବନସ୍ପତିଃ, କୁଶତରୁଣମ୍, ପରଶୁଃ । ୪୩ - ବନସ୍ପତିଃ ॥

॥ ଛନ୍ଦ ॥

୧, ୩୪ - ସ୍ଵରାଟ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ । ୨ - ଆର୍ଷୀ ଗାୟତ୍ରୀ, ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୩ - ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୪ - ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୫ - ଆର୍ଷୀ ଉଷ୍ଠିକ୍, ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୬ - ବିରାଟ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି । ୭ - ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ, ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ । ୮ - ବିରାଟ୍ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ, ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ । ୯ - ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ଗାୟତ୍ରୀ, ଭୂରିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ, ନିରୂତ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଜଗତୀ, ଯାଜୁଷୀ ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ । ୧୦ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ଉଷ୍ଠିକ୍ । ୧୧, ୪୦ - ନିରୂତ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୧୨ - ଭୂରିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି । ୧୩, ୨୪, ୩୮, ୪୧ - ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ । ୧୪ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ । ୧୫ - ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ଗାୟତ୍ରୀ । ୧୬, ୧୮ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୧୭, ୩୨ - ବିରାଟ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୧୯ - ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ । ୨୦ - ବିରାଟ୍ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୨୧ - ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୨୨ - ସାମ୍ନୀ ପଂକ୍ତି, ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ । ୨୩ - ଯାଜୁଷୀ ବୃହତୀ, ଭୂରିକ୍ ଅଷ୍ଟି, ସ୍ଵରାଟ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଉଷ୍ଠିକ୍ । ୨୪ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ, ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୨୬ - ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି, ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୨୭ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ଜଗତୀ । ୨୮ - ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ । ୨୯ - ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ । ୩୦ - ଆର୍ଷୀ ଉଷ୍ଠିକ୍ । ୩୧ - ବିରାଟ୍ ଆର୍ଷୀ ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ । ୩୩ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି । ୩୫ - ଅତିଜଗତୀ । ୩୬ - ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୩୭ - ଭୂରିକ୍ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୩୯ - ସାମ୍ନୀ ବୃହତୀ, ନିରୂତ୍ ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୪୨ - ଭୂରିକ୍ ଅତ୍ୟାଷ୍ଟି । ୪୩ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତମ୍ ॥

